

ЦЪРКОВЕНЪ ВЪСТНИКЪ

125. Богословския факултет
пл. св. Недѣля Ту

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

БЕЗПЛАТНИ ПРИТУРКИ: „Духовна култура“, списание за религия, изкуство и наука,
и „Книжици за деца“.

АБОНАМЕНТЪ: I. За България: 1) За учители и ученици: за година 100 лева, платими на два пѣти (абонаментътъ е само годишенъ); 2) За всички останали абонати (църковни учреждения, свещеници, частни лица и пр.): за година 120 лева (платими на два пѣти); за 6 месеца 70 лева (платими на единъ пѣтъ); за 3 месеца 40 лева (сжщо); II. За чужбина (абонаментътъ е само годишенъ и въ предплата): 350 лева (за Турция 3 турски лири, а за Америка 2 долари). Всичко, което се отнася до „Църковенъ Вѣстникъ“ и притурките, да се

адресира до Редакцията (Синодална Палата); непомѣстени ръкописи за седмичното издание не се повръщатъ. Всички парични суми да се изпращатъ до Администрацията. Обявления, само предплатени, се печататъ на последнитѣ страници. Плаща се: 10 лева за заглавие, 5 лева за дата, 5 лева за подписъ и за всѣка останала дума по 2 лева. Официалнитѣ обявления на църковнитѣ учреждения се изпращатъ направо въ Администрацията; частни обявления се приематъ и чрезъ агентитѣ; последнитѣ получаватъ 30% отстъпка.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Следъ правника на Просвѣтата. — Хр. П-въ.
2. Между народа. — Д.
3. Учебникъ за работническитѣ антирелигиозни кръжоци. — Б. п. Стоименовъ.
4. Изявления на епископъ Николай. — К.
5. Ромънски архиерей за работитѣ въ Ромънската църква. — Свещеноик. Ат. Маджаровъ.
6. Златниятъ кръстъ (разказъ). — Йорд. п. Илиевъ.
7. Официаленъ отдѣлъ.
8. Бележки и отзиви.
9. Изъ печата.
10. Седмиченъ прегледъ на събитията.
11. Книги.
12. Църковна и обществена лѣтопись: I. У насъ; II. Въ чужбина.
13. Изъ науката и живота.
14. Обявления.

Следъ празника на Просвѣтата.

Миналата срѣда навсѣкжде въ България тържествено е билъ отпразднуванъ день на славяно-българскитѣ Просвѣтители. Въ столицата туй отпразднуване стана необикновено тържествено и при голѣмъ подемъ на духа. Величествена и мила гледка представяше грамадниятъ площадъ „св. Алекс. Невски“, както и водещитѣ къмъ него отъ всички страни широки улици, които тоя день се оказаха твърде малки да посбератъ трийсетхилядната различна учаща се младежъ, дошла тукъ да благодари на Бога, задето преди повече отъ хиляда години е издигналъ отъ нашия родъ просвѣтителитѣ на всички славяни, да благодари и на народнитѣ светци зарадъ тѣхното велико дѣло. Цѣли три часа дефилира по „Царь Освободителъ“ тая младежъ, дефилира съ пѣсни и музики подъ развѣния народенъ стягъ, сияеща отъ радостъ и изпъ. Мена съ национална гордостъ, развѣвайки флагчета съ образа на роднитѣ светци. И всички, които въ детинство като ученици сж празнували тоя день, като гледаха

какъ тия крилати деца, отъ лицето на които бликаше пламъкъ и животъ, бодро и засмѣно манифестираха своята любовъ къмъ родината и голѣмата си вѣра въ нейнитѣ свѣтли бѣднини, не можеха да не се трогнатъ, да не преживѣятъ вълненията на детинството си, да не се въодушевятъ и да засилятъ вѣрата си въ България.

Наистина голѣма милостъ е проявило Провидението къмъ нашия народъ, а чрезъ него и къмъ всички славянски народи, като му е дало светитѣ солунски Братя, които просвѣтиха славянството съ родна книга и го спасиха отъ явна гибель — отъ претопляване въ чуждитѣ национални морета. Давайки намъ свещенитѣ и богослужебни книги на роденъ езикъ, светитѣ Братя осмислиха за насъ и самата християнска вѣра, като чрезъ това я закрепиха въ сърдцата ни, запазвайки ни сжщевременно и народността. А ни единъ отъ другитѣ народи — и най-културнитѣ — нѣма такива светци отъ рода си, които, като сж го просвѣтили съ вѣрата, да му сж запазили и народността. Никой другъ народъ нѣма такъвъ празникъ на просвѣта, който да потиква къмъ наука и духовенъ напредъкъ, да освежава и ободрява, национално да обединява и споява всички.

Вѣрно е, че измежду всички славянски народи само ние българитѣ особено тачимъ паметта на светитѣ равноапостолни Братя. И това правимъ твърде заслужено, защото тая тѣхна паметъ ни пренася въ нашето далечно свѣтло минало и, по думитѣ на поета, „дни славни ни наумява за книжнина и за народенъ животъ“. Свѣтло празнуваме деня на народнитѣ светци, защото за насъ като че ли тѣ главно сж единъ изворъ, бликащъ струи жива вода, отъ която всѣки може да утоли жаждата си и се освежи, за насъ главно тѣ сж слънце, което разпрѣсва тъмнитѣ мъгли отъ небосклона. Недалечното наше минало твърде ясно ни говори за това.

Преди освобождението, напримеръ, когато се водѣше дълга и тежка борба за извоюване родна църква и училище, за придобиване човѣшки правдини, народнитѣ труженици не веднажъ капнуваха отъ умора въ тая борба съ силния, упоритъ и коваренъ врагъ, а заедно съ тѣхъ падаше духомъ и цѣлиятъ народъ. И за всички българии тогава като че ли настѣпваше непоносима жегата и задушващъ зной. Но празникътъ на светитѣ Кирила и

Методия веднага измѣняше всичко. Презъ тоя день като че ли всички пиеха нѣкаква таинствена вода, която по чудесенъ начинъ ги възраждаше. И дейцитѣ съ нови сили подемаха борбата, подкрепени отъ цѣлия народъ, който бѣ вече ободренъ и изпълненъ съ вѣра въ успѣха на светото дѣло.

Така бѣ и следъ освобождението на България въ неосвободенитѣ земи, кждето народнитѣ врагове бѣха станали по-многобройни и по-силни. Биваха моменти, когато събитията тамъ тѣй се слагаха, че за българитѣ въ Македония и Тракия настѣпваха съвсемъ тежки и мрачни дни. Цѣлия народъ тогава губѣше вѣра въ себе си и въ тѣржеството на правдата, защото самитѣ народни водачи, изнемогнали въ неравната борба съ многобройнитѣ врагове, падаха въ униение, съ посърнали лица и клюмнали глави. Но народниятъ празникъ извършваше чудо. Тоя день нѣкакво особено слѣнце грѣйнуваше и прогонваше мрака отъ душитѣ на народа, внушаваше на всички вѣра въ свѣтли дни и въ възтѣржествуване на доброто, като ободряваше и изпълваше всѣкого съ нови сили за подемане отново народното дѣло.

Обикновено при свобода, спокойствие, мирно напредване и дсбруване българскиятъ народъ често пѣти позабравя своитѣ просвѣтители и благодетели. Но въ дни на утѣснение и неволя, на народни несполуки и беди той винаги се стреснува, и обръща погледъ къмъ свѣтлия ликъ на роднитѣ светци, спомня си тѣхния заветъ за правовѣрие, родолюбие и единомислие, обединява се и сплотява въ името на тоя заветъ и съ по-силна вѣра и съ опреснени сили продължава да гради и доизгражда народното дѣло. Така се стресна той следъ първия народенъ погромъ въ 1913 година, и почна по-усърдно да празнува забравената почти отъ него следъ освобождението паметъ на народнитѣ Просвѣтители. Още повече се опомни той следъ голѣмата национална разруха, преди 15 години, когато въ празника на светитѣ Кирила и Методия намѣри забравения високъ идеалъ, около който реши, следъ като отстрани всичко онова, що го вжтрешно разяжда и разпокъсва, да се обедини и отъ него да черпи сили. Отъ година на година тоя идеалъ става по-свѣтълъ, по-милъ, по-привлекателенъ. Всѣка година българскиятъ народъ повече и повече се прониква отъ великото дѣло на народнитѣ Просвѣтители и отъ тѣхния свещенъ заветъ, по-задушевно и по-тѣржествено празнува тѣхната паметъ и по-внушително, както преди освобождението, тоя день дава изразъ на своитѣ тѣги и копнежи за духовно издигане, за миръ и справедливостъ, за даване възможностъ на всички да живѣятъ свободенъ културенъ, църковенъ и националенъ животъ.

Печалното е това, че на нашия народъ днесъ твърде много не достига единомислие и съгласие. Разномислие и несъгласие, както никой другъ пѣтъ, го разяждатъ и раздробяватъ. А тая живеница най-много го спѣва въ напредъка му и съвсемъ го обезсилва. Какво щастие би било, ако бликвациятъ всѣка година въ деня на светитѣ Братя таинственъ изворъ, който въ робско време всичко долно стопявалъ, като напоявалъ всички и обединявалъ, и днесъ напълно стопѣше бѣса на грозното партизанство, разногласия и раздори у насъ! А само при това условие можемъ да се доближимъ до свещения народенъ идеалъ и да го осъществимъ.

Хр. П-въ.

Между народа.

Хладно утро. Влѣзохъ въ голѣмо, добре посетено кафене. Духота, глъчка, тропотъ отъ зарове и пулове. Слухътъ долава отдѣлни думи: „Асо, кварта, три валета, терца майора... Капия, о, о... дюшешъ"... Поразяващо бързо, като машина, прѣсти човѣшки раздаватъ карти, хвърлятъ зарове, мѣстятъ пулове по таблитѣ. Смѣхъ, закачки, нескривана тревога поради възможна победа или поражение.

Дочакахъ съпѣтника си. Напуснахме кафенето. Отидохме въ голѣмата китна крайморска градина на нашата „черноморска красавица“. Морето е спокойно; неговитѣ въздишки днесъ сж едва уловими, то нѣжно милва брѣга съ запѣнени рѣце.

*

— Протестантитѣ сж много опитни пропагандатори, продума моятъ съпѣтникъ. Умѣятъ да печелятъ сърдцата на свои и чужди. Подкрепятъ се взаимно. Прикриватъ слабоститѣ си. И най-незначителната проява въ религиозния си животъ тѣ надценяватъ, хвалятъ, разгласяватъ. А у насъ, у православнитѣ, не е така. Нѣма единство у насъ, нѣма взаимна подмога. Завистѣта и злобата сж завладѣли не малко сърдца. Ето на, православни охулиха даже неоспоримо полезното, свято — ако щете — дѣло на студентитѣ богослови. Не сж ли осакатени отъ злоба, завистъ и ревнивостъ тѣзи души, щомъ прѣчатъ на всѣко дѣло, което не изхожда отъ тѣхъ и не подхранва тѣхното дребнаво честолюбие?

— Озлобени хора има всжде, казахъ азъ, Не тѣ, обаче, ржководятъ духовно нашия народъ. Не тѣ даватъ насоки за дейностъ и обликъ на нашия животъ. Понѣкога тѣ успѣватъ да увлекатъ подиръ себе си и малки и голѣми, но успѣхътъ имъ не е дълготраенъ. Тѣхното зло скоро принася добро. *Всѣко зло за добро*, казва нашиятъ народъ. Тази мждростъ е оправдана не веднѣжъ. Спомнете си, напр., борбитѣ преди 7-ия вселенски съборъ. Колко злоба, жестокостъ и неправда дребнава честолюбци бѣха запалили въ сърдцата на малки и голѣми. По тѣхни нашепвания не малко дѣсници бѣха отсечени, не малцина бѣха умъртвени, влачени привързани за опашкитѣ на подплашени коне, не малцина бѣха бити съ мечове-скорпиони... въпрѣки молбитѣ на патриарха Германа. Императоръ (Лъвъ Исаврянинъ) бѣ въ духовенъ плѣнъ у тѣзи озлобени хора, дребнави, честолюбци, лицемѣрни последовници Христови, люде само по име християни. Той бѣ пренебрегналъ съветитѣ и молбитѣ на патриарха. И за това Григорий II му бѣ написалъ следнитѣ думи:

„Ти трѣбваше да се посѣветвашъ съ нашия братъ и съслуживецъ господина Германа като съ баща и учителъ, като съ човѣкъ по-старъ и по-опитенъ отъ тебе въ църковнитѣ и граждански работи. Той навършва сега деведесетъ и петъ години и е билъ съветникъ на всички патриарси и императори... Ти си пренебрегналъ него и слушашъ съветитѣ на нечестивия синъ Апсимарозъ и подобни нему... Тѣ плениха сърдцето ти. По-рано, по милость Божия, ти добре постѣпваше... и на умъ не ти идваше да преследвашъ... и да унищожавашъ почитащитѣ иконитѣ... обичащитѣ Бога. А сега, по тѣхна вина, ти отъ кроткъ си станалъ жестокъ и неукротимъ... Дано Богъ се всели въ сърдцето ти... и изгони отъ него съблазняващитѣ те“.

Злото не възтѣржествува тогава. Църквата победи, защото е яка като нерушима скала. Тѣржеството отъ победата надъ злото тогава бѣ по-велико и по-сладко. И днешнитѣ слабости на наши православни християни ще бждатъ надѣлѣни за слава на Бога и Църквата Му.

А протестантитѣ не сж единни, както Ви се е сторило. Раздѣлили сж се на две непримирими партии. Взаим-

но се охулват. Азъ посочихъ това въ три статии, помѣстени въ „Ц. В.“ „Зорница“ сега величае покойния Андрей С. Цановъ. А не е имала смѣлостта да припомни думитѣ на А. С. Цановъ отъ 27 септември 1932 г.

„Азъ съмъ евангелистъ отъ 1861 година. Пръвъ евангелистъ българинъ е Гавриилъ Илиевъ. Азъ съмъ петиятъ българинъ евангелистъ. Презъ повече отъ 70-годишната ми евангелска дейность азъ никога по-преди не съмъ билъ зритель на такива несправедливи и небратски обноси, нито на такива грозни зрелища въ съборитѣ ни, каквито имахъ нещастieto да вида на събора въ Лжджене тази година... Най-голъмиятъ врагъ на нашия евангелизъмъ сж *вжтрешното неразбирателство и вжтрешната гонидба, безвѣрническиятъ и безбожнически мждрувания*, които почнаха особено отъ преди 15—20 години, и които тази година се изразиха въ печално пакостенъ взривъ, който разпокъса членоветѣ на Българското евангелско благотворително дружество и даже цѣлия български евангелизъмъ на вредоносно настроени помежду си партии. На първия денъ на събора станаха такива грозни работи, щото азъ неволно се питахъ въ *евангелски конгресъ* ли съмъ? Нѣща невиджани и нечувани по-преди въ евангелски събрания станаха... Що се отнася до *гонения отъ вжнъ*, то въ сравнение съ миналото, българскиятъ евангелизъмъ днесъ е едно *приятно пирувание*. . . И все пакъ, днесъ българскиятъ евангелизъмъ представлява една *духовно мрачна картина*. Бихъ могълъ да посоча съ факти днешното духовно невалидно състояние на нашия български евангелизъмъ. Могълъ бихъ, за примѣръ, да опиша борбитѣ ни съ най-хитрото и най-опасното днесъ еретичество, и кои ратници коя страна вземаха въ тази борба. Сжщо и каква е била тази гонидба особно презъ последнитѣ 10—12 години, тъй като гонидбата не е била само противъ едно лице. Обаче, отказвамъ се да сторя това поне за сега, защото то е много печално . . . ще рукнатъ сълзи отъ очитѣ ми. . .

„Зорница“ помѣсти статия отъ Илиевъ Сливенски, че ужъ на събора всичко станало по медъ и по масло. Чудно ми е, че можа да се напише тази статия, когато цѣлиятъ съборъ знае какво стана, а още по-чудно е, че „Зорница“ я помѣсти, безъ да каже ни дума, че тази статия не казва истината. „Зорница“ мълчи и следъ окръжното на настоятелството на Бълг. еванг. благ. д-во, въ което е написано: На събора въ Лжджене „счупиха се *нечиститѣ ржце*, които посегнаха да гласнатъ дружеството по пжтя на *авантюризма, подкупничеството и подлостта*“... Счупиха се! Чии ржце? На нѣкои пастири, може би и миряне, отъ които нѣкои за по-дълги години, а други за покъси работиха неуморно за подкрепата и добрия вървежъ на това дружество; които за около 15 години се бориха да спасятъ дружеството и българския евангелизъмъ отъ една твърде гибелна ересь; които всѣкога словомъ и чрезъ перо сж проповѣдвали и проповѣдватъ Исуса Христа разпять за грѣшницитѣ. Тѣхнитѣ ржце се прогласяватъ за *нечисти, подли* и пр. И защо? Главно защото тѣ искатъ да се смѣни едно дългогодишно настоятелство.

„Ако е вѣрно обвинението, че между нашитѣ водачи има наистина нечисти ржце, подлостъ и пр., то азъ бихъ продължилъ да изложа историята на тази гонидба, да поговоря за подкупничеството и други подобни обвинения, тъй щото всѣкой най-ясно да види на коя страна въ тази борба сж тѣзи пороци. . . Събитията въ нашето д-во и евангелизма ни въобще презъ последнитѣ нѣколко години настоятелно *налагатъ* да се направятъ нѣкои *коренни преобразования* въ управлението на това д-во, на в „Зорница“ и на евангелизма ни въобще.

„Преди всичко нашиятъ *слабъ въ вѣрата евангелизъмъ* е опасно застрашенъ отъ единъ особенъ и

опасенъ видъ безвѣрие, нареченъ *висша критика*, съ нѣкакво си негово *ново богословие* (модернизъмъ), което не е нищо друго, освенъ най-хитро обезвѣрително мждруване. Съ това безвѣрие азъ и други сме имали упорита борба вече 15 години, защото то най-упорито се опита да заграби и дружеството ни, и в „Зорница“, и църквитѣ ни въ южна България. Нека знаятъ това всички братя евангелисти въ родината ни, та да внимаватъ въ бждеще . . . Нека помнятъ, че даже въ нѣкои наши училища (евангелски училища) донѣкжде вѣе този безвѣрнически духъ, че нѣкои богословски семинарии въ Америка, а може би и другаде, сж до голѣма степенъ унитарянски, новобогословски и да внимаватъ какви лица поставятъ за водачи на дружеството ни, на вестницитѣ ни, на църквитѣ ни.

„Уставътъ на нашето дружество е нарушенъ въ нѣколко нѣща, и за това е нужно най-голъмо внимание при избиране на членове за настоятелството. Чл. 22 — последното издание — гласѣше: „За членъ на настоятелството може да бжде избрано лице, което е членъ на нѣкоя истинска евангелска църква. Който не поддържа словото Божие за единствено авторитетно ръководство въ вѣрата, а приема и нѣкои църковни наредби, противни на това слово Божие, или отхвърля нѣкои отъ главнитѣ учения на християнството, като, за примѣръ, *Триединството на Бога*, той не може да се избира за управител на това дружество“.

„Тази алинея бѣ единичката въ цѣлия уставъ, която ясно показваше вѣрското становище на нашето дружество. Тя стоеше въ устава първитѣ цѣли 40 години. Този членъ бѣ неизмѣняемъ. За жалостъ, презъ 1915 година съборътъ въ Варна несъзнателно изхвърли тази тъй важна алинея, и твърде пакостно наруши устава и отвори врата на разни ереси. Въпрѣки настояванията на нѣколцина да бжде възстановена тази алинея, не се успѣ. Преди 4 години четворицата отъ насъ, тогава единички живи отъ основателитѣ на дружеството, настоявахме за сжщото. За жалостъ, всички наши усилия останаха безплодни и до днесъ“.

Най-голъмиятъ евангелистъ посочва какво става срѣдъ евангелиститѣ. Между тѣхъ нѣма единство, нѣма взаимна подмога, а има озлобеность, разединение и взаимно охулване.

Развихрилата се вражда между евангелиститѣ е поука и за насъ. Тя ни подсеща да бждемъ по-дейни строители на Царството Божие, да не се поддаваме на измамливитѣ хитрувания на онѣзи, които, „въ името на Царството Божие се нареждатъ удобно въ царството земно“, да изкоренимъ отъ сърдцата си стремжитѣ къмъ леки удоволствия, къмъ безгрижно убиване на времето, и да палимъ душитѣ съ огъня на Христовата любовь. Безгрижието е пакостно. Задушната атмосфера на кафенетата обезличава човѣка. Пакостна е и самоувѣреността отъ *своята сила*. Морето едва-едва диша сега, но то таи въ себе си страшна сила. То леко милва съ запѣнени ржце брѣга, но все пакъ го руши.

Д.

„Учебникъ за работническитѣ антирелигиозни кръжоци“.

Предъ менъ е 6-то преработено и допълнено издание на „Учебника за работническитѣ антирелигиозни кръжоци“ въ СССР („Учебникъ для рабочихъ антирелигиозныхъ кружковъ“ ОГИЗ „Московский рабочий“, Москва-Ленинградъ, 1931 г.), подъ редакцията на А. Лукачевский и съ предговоръ отъ Ем. Ярославски. Учебникътъ е издание на Централния съветъ на „Съюза на воинствуващитѣ безбожници“ въ СССР. Върху 608

страници се разгъва една огромна безбожническа материя, насочена срещу религията. Тукъ сж засегнати най-разнообразни въпроси относно религията и комунизма. Авторитѣ на учебника сж изровили всички рѣждявали оржия на безбожието отъ 18 в. до днесъ, като сж ги само понамазали съ вмирисано комунистическо масло, за да изглеждатъ като съвсемъ нови. Къмъ старитѣ оржия на безбожието сж прибавени и нови такива, и тѣ сж вече чисто комунистическа фабрикация. Цѣлиятъ този арсеналъ отъ стари и нови безбожнически пушки е миналъ презъ рѣцетѣ, или, по-право, презъ главитѣ на хилядитѣ команди и крѣжоци на „Съюза на воинствуващитѣ безбожници въ СССР“, и чрезъ този, претърпѣлъ вече 6 издания, учебникъ се предлага на работническитѣ маси за просвѣта и назидание въ комунистическитѣ догми. По тоя учебникъ се преподава без ожието на работническитѣ маси (за селянитѣ има специаленъ учебникъ), понеже той съдържа последната дума на безбожническата наука, както неговитѣ автори си мислятъ. Затова и Съюзътъ на свободомислящитѣ пролетарии у насъ не е намѣрилъ да преведе по безбожието нѣщо по-съвършено на български езикъ отъ тоя учебникъ. Само че този учебникъ е даденъ на български не изцѣло, а въ формата на отдѣлни брошурки. Библиотека „Безбожникъ“, преименувана отпреди на библ. „Наука и религия“, която тоя съюзъ започна да издава у насъ, не е нищо друго, освенъ „Учебникъ для рабочихъ антирелигиозныхъ кружковъ“, преведенъ въ отдѣлни брошурки, споредъ отдѣлнитѣ теми, които той разглежда. А тѣзи теми сж следнитѣ:

I. Религията и пролетариата. II. Наука и религия.

1. Устройство и произходъ на свѣта. 2. Произходъ на расенията, животнитѣ и човѣка. 3. Произходъ на живота на земята. 4. Тѣло и душевна дейность у животнитѣ и човѣка. 5. Чудеса и природни закони. 6. Обществено развитие отъ гледна точка на науката и религията. III. Произходъ на религиитѣ. IV. Произходъ на християнството. 1. Произходъ на християнството и неговитѣ социални корени. 2. Сжществувалъ ли е Христосъ? 3. Произходъ на християнския культъ. V. Произходъ на исляма. VI. Религията въ служба на експлоататорскитѣ класи. 1. Религията въ съвременитѣ капиталистически страни. VII. Нехристиянски религии. VIII. Религията въ служба на капитализма и самодържавието. 1. Православието въ служба на капитализма и самодържавието въ Русия. 2. Църквата и октомврийската революция. IX. Религията и социалистическото строителство. 1. Петилѣтката и религията. 2. Религията и църквата въ СССР. 3. Сектанството и социалистическото строителство. 4. Културната революция и религията. X. Религия и нравственность. XI. Съюзътъ на воинствуващитѣ безбожници въ СССР и методитѣ на антирелигиозната пропаганда. XII. Ленинъ върху религията. XIII. Статии за епизодически занятия. 1. Жената и религията. 2. Произходъ на празника Рождество. 3. Пасхата и 1 май.

Сравнете изданията на библиот. „Безбожникъ“, и вие ще видите сжщитѣ заглавия и сжщата материя. Превеждано е буквално. Интересни съпоставки могатъ да се направятъ между брошуритѣ на библ. „Безбожникъ“ и тѣхния руски оригинали. Общо взето библиотека „Безбожникъ“ е единъ неспособанъ преводъ на тоя учебникъ. На мѣста тази неспособаность се дължи на невежество, а на мѣста се зѣби и присжцата на нашитѣ комунисти склонность къмъ фалшификация.

Ще направимъ само нѣколко посочвания (мѣсто за повече такива посочвания тукъ нѣма; това ще сто-

римъ другаде), за да се убеди читателтъ въ гореказаното. Ще се спремъ само на първата глава на учебника, посветена на въпроса за „Религията и пролетариата“. Тази глава съставя № 8 на библиотека „Безбожникъ“, озаглавена и тукъ „Религията и пролетариатътъ“. Ще дадемъ само нѣкои образци на невежествено комунистическо превеждане.

На стр. 17 въ оригинала се казва за Бога, че е „промѣсленик и подателъ“. „Другарьтъ“ отъ библиотека „Безбожникъ“ превежда: Богъ е „дарителъ на блага и приноситель“ (вм. „промислитель“). На стр. 19 се цитиратъ думитѣ на ап. Павла къмъ колосянитѣ, 3 гл. 22 ст. Рускиятъ текстъ гласи: „Рабы, во всемъ повинуйтесь: господамъ вашимъ во плоти“ . . . „Другарьтъ“ превежда „Роби, подчинявайте се въ всичко на земнитѣ си господари“ . . . На стр. 27 е казано: „Ленинъ учит, какъ надо совершать революцию и строитъ социализмъ“ . . . „Другарьтъ“ превежда: „Ленинъ учи, какъ да се освобождава пролетариата и строи социализма“ (Стр. 26, библ. „Безб.“ № 8). Пакъ на стр. 27 въ оригинала, за царя е казано, че е „помазаникъ божий“, а нашиятъ „другарь“ превежда: „помощникъ божи“. Образецъ на явна комунистическа фалшификация ни дава, обаче, превода на стр. 28 отъ оригинала („Корни религии въ переходный периодъ“). Тукъ се казва, че съ прогресивното възтържествуване на социализма, прогресивно изчезва и религията въ работническитѣ срѣди. Пролетариатътъ въ СССР почти е безбожнически настроенъ. Но за да бжде окончателно безбоженъ му прѣчатъ редъ обстоятелства: традицията, привързаността къмъ стария битъ, липса на знания, на „материалистически възгледи за природата и обществото“ и най-важната причина пролетариатътъ все още да е религиозенъ е и тая, че „социалистическото строителство“ изпитва трудности, че въ СССР има „временная нехватка товаровъ, плохие жилищные условия“ и т. н. (Ср. „Учебникъ“ . . . Стр. 28). Въ тоя текстъ, следователно, явно се признава, че въ блаженото царство на болшевизма не всичко е на редъ, че „социалистическото строителство“ срѣща трудности, че се чувствува „недостигъ на стоки“, че има „лоши жилищни условия“ и т. н. Но тия нѣща не бива да се признаватъ тържествено и отъ библ. „Безбожникъ“, понеже нейнитѣ уредници трѣбятъ на лѣво и на дѣсно, че райтъ на земята е настаналъ вече въ тѣхната родина СССР, затова тѣ сж намѣрили за по-добре да изпуснатъ тия признания за неблагополучието на „соц. строителство“ въ СССР, затова и „другарьтъ“ отъ библиотека „Безбожникъ“ превежда тоя текстъ въ следния осакатенъ видъ: „Трудноститѣ на социалистическото строителство могатъ да влияятъ въ неустойчивитѣ, изостанали работнически маси“ . . . (Стр. 27 на № 8 отъ библ. „Безб.“). Тукъ съзнателно е изпуснато, значи, признанието за недостигъ на стоки и лошитѣ жилищни условия въ СССР.

Виждате ли, драги читатели, какъ българскитѣ комунисти искатъ да минатъ за по-голѣми фалшификатори и отъ своитѣ учители — болшевицитѣ? Тѣ — болшевицитѣ, понѣкога се излѣгватъ да признаятъ, както е въ тоя случай, недвусмислено печалното положение на работитѣ въ СССР, но нашитѣ „другари“ и то а не могатъ да направятъ, защото, не ще и съмнение, тѣ съ това сами ще разрушатъ илюзиитѣ за мохамедовия рай въ СССР, които тѣ отчаяно и бѣсно набиватъ въ главитѣ на нашитѣ бедни и безкритични работнически маси.

Върху възраженията срещу религията, които тоя учебникъ изтъква ще имаме случая да се занимаемъ обстойно другъ пѣтъ и на друго мѣсто.

Б. п. Стоименовъ,

Изявления на епископъ Николай.

Когато още гостуваха у насъ югославянскитѣ делегати, ние помолихме Преосвещенія епископъ Николай да има любезността да ни съобщи своето мнение по нѣкои въпроси, които представляватъ интересъ за читателитѣ на „Църк. в-къ“, пъкъ и за всѣки православенъ християнинъ, както и да ни предаде впечатленията си отъ София и другитѣ мѣста, които той посети. Преосвещенія епископъ се отзова на нашата молба съ голѣмо разположение, за което много му благодаримъ.

Първиятъ въпросъ бѣше следниятъ: „Има ли и необходимо ли е да се създаде вселенско православно съзнание срѣдъ клира и народа на православнитѣ църкви, и въ какво отношение трѣбва да се намира това съзнание къмъ националното съзнание?“

Негово Преосвещенство ни отговори:

„Вселенското православно съзнание е съвсемъ необходимо, както за православнитѣ народи, така и за православния клиръ въ особеностъ. То съществува и днесъ и характеризира нормалното състояние на православнитѣ народи. Съществуватъ и изключения, т. е. преобладаване на нѣкое по-нисше съзнание, но такива изключения представляватъ ненормално състояние. Тѣ представляватъ събласти, които трѣбва да дойдатъ, но тежко на онѣзи, чрезъ които тѣ идватъ.

„Когато четемъ творенията на великитѣ свети отци и църковни учители, ние откриваме силно благочестие и високо вселенско православно съзнание, но никде не става дума за националната принадлежност на тѣзи свети отци и учители. Ако вземете многото томове на св. Иоана Златоуста, безъ да знаете нѣщо за самия авторъ, вие не ще можете да разберете отъ каква народностъ е той. Така е и съ св. Василий Велики, така е и съ по-къснитѣ учители на Църквата, проповѣдници на истината, служители на Словото и велики подвижници.

„За тѣхъ православно съзнание стои надъ националното. Затова тѣ сж велики и принадлежатъ на цѣлата църква въ всички части на православния миръ.

„Въ Христа нѣма елинъ или иудейнъ, а вѣрни служители на Господа и ученици на истината.

„Вселенското православно съзнание трѣбва да стои високо надъ националното. Отношението имъ трѣбва да бжде приблизително като това между душа и тѣло. Национализъмътъ самъ тогава е здравъ, когато е подчиненъ на една по-висша вѣчна ценностъ. Ако той вземе надмощие, превръща се въ шовинизъмъ и става идолъ. А ние трѣбва да се пазимъ отъ идолопоклонство“.

Поскарахме да узнаемъ мнението на Негово Преосвещенство за нуждата и възможността на единъ вселенски съборъ въ наши дни.

„Вселенскія съборъ, каза Негово Преосвещенство, при днешнитѣ условия нито е възможенъ, нито неговата необходимостъ е императивна. Когато се заговори за такъвъ съборъ и се помисли за великата Руска църква, веднага трѣбва да се млъкне.

„Но затова пъкъ сж възможни помѣстни събори между две или три сестри църкви. А най-необходимъ е живиятъ и личенъ контактъ между клира и народа на православнитѣ църкви.“

За т. н. „българска схизма“ Негово Преосвещенство каза:

„Делегацията на Сръбската църква въ Ватопедъ презъ 1930 год. повдигна въпроса за „българската схизма“ и предложи Иерусалимската църква за посрѣдникъ между Фенеръ и София. За съжаление, как-

то чуваме, посрѣдничеството на Сионската църква до днесъ е останало безуспѣшно. Нашиятъ Архирейски съборъ реши въ никой случай да не вземе участие въ проектирания Просинодъ, ако на него не бждатъ представени Руската и Българската сестрински църкви.

И, както се знае, Просинодътъ се отложи“.

Запитахме Негово Преосвещенство за впечатленията му изъ Рилския манастиръ и София.

„Рилскія манастиръ по своитѣ размѣри както на храма, тъй и на останалитѣ сгради, нѣма равенъ на себе си на Балканския полуостровъ, съ изключение на светогорскитѣ манастири и на Св. Лавра въ Пелопонезъ. Манастирътъ и исполинскитѣ планини сж достойна столица на единъ невидимъ и мощенъ покровителъ надъ българския народъ въ продължение на цѣли хиляда години. Исполинска столица на единъ исполински владетелъ — св. Иванъ Рилски.

„Потрудихъ се съ своитѣ духовни очи да съзерцавамъ св. Ивана повече, отколзото съ тѣлеснитѣ си очи да гледамъ онова рѣдко и чудно величие на природата. Трудихъ се да бжда непрскжснато въ присѣтствието на живия Божи светецъ, и отъ сърдце и душа му се молихъ да благослови сръбския народъ, както благославя и българския, и да отвори заключенитѣ двери за споразумение между тѣзи два братски народи. И сега непрестанно повтарямъ въ себе си: „Свети отче Иоане, моли Бога за насъ и благослови нашето дѣло“

„Най-хубави впечатления отнасяме отъ София, този единственъ градъ въ Европа, който носи името на мъдростъта. Запазенъ чрезъ физически планини отъ лоши природни вѣтрове и запазенъ чрезъ духовни планини — Божитѣ светии — отъ нашитѣ духовни вѣтрове, този престоленъ градъ съ сигурностъ стои до Бога“.

Накрай Негово Преосвещенство изрази благодарността си за добрия приемъ въ София съ следнитѣ думи:

„Връщайки се у своя си, ние носимъ дълбоко въ сърдцето си благодарностъ къмъ иерархията на Българската църква, къмъ народа и интелигенцията. Много сме благодарни на Негово Високопреосвещенство г. г. Стефана, митрополитъ на престолния градъ, и на останалитѣ членове на Св. Синодъ за сърдечния братски приемъ. Благодаримъ на Съюза на свещеническитѣ братства въ България, на услужливитѣ и любезни чиновници на Св. Синодъ и на всички свещенослужители, съ които служихме и които ни очароваха съ своята християнска услужливостъ. Надъ всичко благодаримъ на Божия Промисълъ, че ни доведе въ българската земя и ни удостои и тукъ да послужимъ за слава на Неговото свето име“.

К.

Ромънски архирей за работитѣ въ Ромънската църква.

Преди 1—2 години *Хотинскія епископъ Висаріонъ*, сщиятъ който дойде въ София по освещаването на ромънския храмъ, бѣше издалъ книга подъ заглавие „Гласъ въ пустиня“, която биде веднага конфискувана, но която азъ успѣхъ на време да получа (отъ автора) и бѣхъ далъ отзывъ за нея. Въ речената книга Преосвещени Висаріонъ подхвъргнаше на критика, твърда и жестока, много деяния на висши църковници, като дори не щадѣше и личността на мнозина кириарси.

Сега, подъ същото заглавие, еп. Висарионъ публикува нова редица предложения и констатации, отнасящи се до положението въ Ромънската църква.

Както по заглавието си, тъй и по съдържанието си, новата публикация е продължение на обнародваната преди две години книга, около която тогава се бѣше вдигнала голѣма вѣрва.

Знаменателно е, че сега, следъ появяването на втората книга, не се вдига никаква вѣрва, макаръ че съдържанието на новия томъ е пълно съ всѣ тѣй тежки констатации и твърдения. Липсват само личнитѣ нападки по отношение членовѣтѣ на Св. Синодъ. Авторътъ не само не оттегля нищо отъ онова, що е казалъ въ първия томъ, но повтаря и подчертава старитѣ твърдения, като отправя единъ позивъ, който въ същото време е и едно предложение: „Опомнете се“!

Интересни сж обясненията, които еп. Висарионъ е далъ въ „тайното“ заседание на Св. Синодъ, гдето билъ поканенъ „да се оправдава“. Съ тия именно обяснения започва книгата.

Като отхвърля подозрението за нѣкакъвъ личенъ интересъ отъ своята акция, чрезъ категоричната декларация, че нѣма намѣрение да си напуца епархията, въ която вече 10 години работи самъ, неподпомогнатъ отъ никого, съобщава, че единствена целъ на книгата му е, да предизвика една по-жива работа въ Църквата, „разбуждайки отъ светителския сънъ и отъ суеславното блаженство на първо мѣсто нейната иерархия“. И предложената рецепта е доста строга: „Смѣтайки себе си еднакво виновенъ за досегашното закъсняване — пише еп. Висарионъ — позволете ми, отци свети, да ви кажа, че епископътъ не е само безплодно болярство, нито праздна любовъ на суеславието, което заобикаля личността на единъ иерархъ, нито е материалниятъ интересъ, на който се заробватъ нѣкои отъ насъ, но трудъ и грижи за всички настоящи нужди на Църквата и на душитѣ у нашитѣ пасоми, които (нужди) сж твърде разнообразни и многобройни, и за задоволяване на които ние най-първо и повече отъ всички други клирици сме винаги хуленни. И ни сочатъ като такива, които не четемъ, не пишемъ, не превеждаме, не посещаваме епархиитѣ си колкото трѣбва, не съзичдаме, не подкрепяме просвѣтни и благотворителни институти, не излъчваме духовна свѣтлина и любовъ, тѣй желана отъ християнитѣ... (стр. 11).

„Нашата църква отива безъ кормило къмъ нанадолеще и би било глума да мислимъ, че по него ще могатъ да я спратъ слабитѣ мишици на сегашната й иерархия“ (стр. 8).

Като причини за това тягостно състояние на работитѣ въ Църквата авторътъ най-напредъ посочва липсата на едно централно ръководство на Църквата; пленарниятъ Синодъ (отъ всички архиереи) не може да ръководи Църквата, нито да работи. Ръководството трѣбва да се подѣли между *патриарха*, комуто трѣбва да се дадатъ известни действителни права въ Църквата, и *постоянния Синодъ*, учреденъ чрезъ законъ, а не така, както бѣ окарикатуренъ съ сегашната му формация. Друга причина сж недостатъцитѣ на сегашния законъ за организацията на Църквата, съ праздни и сложни форми, които бюрократизираха и умъртвиха живота въ Църквата. Трета причина е — липсата на едно организувано богословско образование, единно и въ духъ на християнско мисионерство. А най-главна причина е — дълбоката дрѣмка и неразбиране църковнитѣ работи, което владѣе горе, въ ръководнитѣ църковни кръгове, между висшитѣ кириарси.

Такива нѣща за Ромънската църква пише Преосвещ. Висарионъ.

Свещенникъ: *Ат. Маджаровъ*.

Златниятъ кръсть.

(Разказъ).

Не преди много време посетихъ едно крайдунавско голѣмо село. Бѣше привечерь, въ сѣбота. Направи ми впечатление великолѣпниятъ храмъ, който се издига всрѣдъ селото на най-високото мѣсто. Влѣзохъ въ него. Свещеникътъ, вече старецъ, съ висока, малко приведена снага, току-що бѣше почналъ службата. Всрѣдъ храма бѣше колѣничилъ бедно облѣченъ старецъ, скръстилъ рѣще на гърди и привелъ низко глава.

Приближихъ до клироса и следъ ектенията запѣхъ „Господи возвахъ“. Свещеникътъ се извърна да види, кой пѣе. Обърнахъ неволно погледъ къмъ стареца, но той и не мръдна. Сѣкашъ бѣше тѣй много вглѣбенъ въ молитвата си, че нищо не го интересуваше, нищо не чуваше. Следъ службата излѣзохъ съ свещеника на двора и седнахме на една скамейка подъ едно черешово дърво. Оставихме стареца въ храма все тѣй колѣничилъ и неподвиженъ.

— Вий сте семинаристъ, нали? — запита ме свещеникътъ.

— Да, отче. Извинете, кажете ми, какъвъ е оня старецъ въ храма?

Свещеникътъ въздѣхна тежко, наведе погледъ къмъ земята и тихо проговори.

— Това е една тѣжна история. Той е единъ нещастенъ човѣкъ, надъ когото тежи голѣмъ грѣхъ, и винаги се моли, за да го изкупи. Много пѣти съмъ разказвалъ неговата история, ще я разкажа и на Васъ.

Бѣше преди войната. Една заранъ изъ село се прѣсна вестъта, че Крумъ Мирковъ се връща отъ Русия. Този селянинъ бѣше заминалъ още младъ за чужбина и, едва като остарѣлъ, намислилъ да се прибере въ село и тукъ да прекара старинитѣ си, между своитѣ близки, понеже бѣше останалъ ергенъ. Чуваше се, че много забогатѣлъ. Цѣлото село го посрещна като високъ и желанъ гостъ. Какъ плачеше той, като виждаше родното си село и радостъта на своитѣ съселяни, че го виждатъ. Наистина, много богатъ се върна той; казватъ, че цѣлъ купъ руски рубли донесълъ, а злато цѣлъ сандѣкъ. Рублитѣ се купуваха тогава, той ги продаде набързо и спечели отъ тѣхъ милиони.

На другия день следъ пристигането си, той дойде при мене. Когато той замина, току-що бѣхъ станалъ свещеникъ. Другарувахме на младина.

— Отче, — заговори той — донесълъ съмъ за църквата единъ златенъ кръсть, да се постави на престола. Цѣлъ отъ злато е. Но мисля освенъ това да направя и друго нѣщо за споменъ. Църквата ни е стара, ще я съборимъ и на нейно мѣсто ще издигнемъ нова. Азъ ще дамъ потрѣбнитѣ срдства.

— Господъ ще те възнагради за това добро, Круме, и селянитѣ винаги ще те споменаватъ — отговорихъ му азъ, и издигнахме този хубавъ храмъ; на престола поставихме златния кръсть. Цѣлото село се извървѣ да го види и цѣлуе.

Не минаха нѣколко месеца и една заранъ видѣхъ, че единъ отъ прозорцитѣ на храма е разбитъ. Влѣзохъ въ олтара и страхъ ме обзе, когато видѣхъ, че кръстьтъ липсва. Крадецътъ се е вмѣкналъ презъ нощъта и го е открадналъ. Съобщихъ на общината. Идваха полицаи, разпитвахъ, но нищо не узнаха, крадецътъ си остана неизвестенъ, и кръстьтъ не се намѣри. Когато узна за това Крумъ, почина същия день отъ сърдеченъ ударъ.

Този старецъ, когото виждашъ въ храма, бѣше тогава ковачъ въ селото ни. Имаше жена и две деца. Отъ занаята си печелѣше добре и живѣеше също добре съ се-

местното си. Беше единъ трезвѣнъ мъжъ, добъръ, никому зло не вършеше, обичаха го всички.

Но по едно време почнахме да го виждаме унилъ, мълчаливъ, бледенъ. Жена му се разболѣ и скоро почина. Следъ смъртта ѝ той изостави занаята си и се пропи. По цѣли дни стоеше въ кръчмитѣ и пиеше. Никога трезвѣнъ не го видѣхме вече. Всички отдавахме това на нещастieto му — смъртта на жена му. Ходѣше вече окжсанъ. Децата му гладуваха, оголѣха. Грижехме се, както можемъ, за тѣхъ. Но и тѣ една година следъ смъртта на майка имъ залинѣха и починаха. Всички го окайваха, а той все пиеше. Колко пѣти съмъ го увещавалъ, а той само ме гледаше съ своитѣ затлѣли очи, отъ които винаги падаха сълзи и само това ми отговаряше:

— Не знаешъ, отче, не знаешъ, какво ме мжи, какво е на сърдцето ми.

И повече нито дума. По-рано идваше редовно въ църква, следъ това редица години не стѣпи въ нея, а когато се случеше да мине насамъ, извърщаше главата си настрани, протягаше ржка къмъ църквата, сѣкашъ се пазише отъ нѣщо и тичешкомъ отминаваше.

Една заранъ ме повикаха да ида при него. Билъ тежко боленъ и искалъ да се причесте. Взехъ свето причастие и отидохъ въ къщата му. Какъвъ пустошъ бѣше въ тази къща, мърсотия невидана. Той лежеше въ мръсни дрехи, бледенъ като смъртникъ, унесенъ въ сънъ. Около леглото му стоеха 2—3 жени, негови сродници и братъ му. Бълнуваше.

— Кръстътъ... кръстътъ... колко лъщи. Ето го!... Кръстътъ!..

Кръстътъ? Кой кръстъ? Изведнажъ разбрахъ всичко и се ужасихъ. Не можахъ да се удържа и извикахъ:

— Круме, какво си направилъ ти?

Той се стресна, отвори широко очи, като ме видѣ, дигна ржце като да се запази отъ мене или нѣщо друго и съ прекжсвания и задъхвания ми каза всичко. Изглежда бѣше чулъ моя въпросъ.

— Какво ли, отче?.. Сега ще ти кажа... Не може повече да мълча. Отвѣтре ме гори, яде ме, отче, чувашъ ли?.. Азъ съмъ грѣшенъ, много съмъ грѣшенъ... Затова ме наказа. Чакай, всичко ще ти кажа... Годици отъ тогава минаха. Какъ го направихъ, самъ не знаа, отче, съгрѣшихъ... Измами ме злото. Кръстътъ — когато Крумъ го донесе, като го видѣхъ, цѣлъ отъ злато, какъ лъщѣше само!.. Тогава още влѣзохъ въ грѣхъ. Не заспивахъ... Все този кръстъ бѣше предъ очитѣ ми... Да го открадна, ще го претопя и продамъ. Това ми бѣше все въ мисълта, отче! Не можахъ да изтрая. Една вечеръ ти влѣзе въ църква, почна да служишъ. Азъ влѣзохъ следъ тебе и се скрихъ подъ стѣлбитѣ на балкона. Когато ти излѣза, бѣше вече тъмно, останахъ самъ въ църквата... Влѣзохъ въ олгара. Кръстътъ лежеше на престола. Грабнахъ го и го пѣгнахъ въ пазвата си и изтичахъ къмъ вратата. Забравихъ, че е заключена. Почнахъ да я дърпамъ, но тя не се отваряше... Страхъ ме обхвана, краката ми почнаха да се подгвватъ, потъ ме обливаше. А въ пазвата сѣкашъ нѣщо ме парѣше, отче. Извърнахъ очи къмъ олгара и извикахъ отъ страхъ. Въ тѣминната всички светии по иконитѣ виждахъ, тѣ сѣкашъ оживѣха, съ едни голѣми, страшни очи, тѣ се раздвижиха. Всички като че ли трѣгнаха къмъ мене. Въ главата ми нѣщо забуча. Не изтраяхъ, паднахъ по очи на пода. Колко съмъ стоялъ така, не помня, бѣхъ като мъртъвъ отъ страхъ. Когато се надигнахъ, трѣбва да е било срднощъ. Тъмно бѣше много. Надъ мене само малко свѣтлина идваше отъ единъ прозорецъ, презъ него видѣхъ нѣколко звезди. Какъ съмъ счупилъ прозореца и какъ съмъ си дошълъ, не помня. За кръста бѣхъ забравилъ. Но ковалато си дойдохъ, сетихъ се за него, отидохъ въ ковачни-

цата и тамъ го заровихъ. Иди, отче, тамъ и го изрови, той е до наковалнята, къмъ вратата. Това е, отче, голѣмъ грѣхъ сторихъ, голѣмъ грѣхъ. Но Богъ ме наказа — жена ми и децата ми умрѣха. И азъ си отивамъ вече. Затова се измжчвахъ и страдахъ, отче. Никой не знаеше. Отъ тогава сънъ не ме хващаше. Когато затворѣхъ очи, всички светии отъ храма сѣкашъ идваха къмъ мене съ закани. Съвестята не ми даваше миръ. Страшно нѣщо е съвестята, отче!... Голѣмъ грѣхъ извършихъ, ще ми прости ли Богъ? Може ли, отче, да се прости такъвъ грѣхъ!... Азъ много страдахъ. Искахъ да свърша съ себе си, но нѣмахъ сили. Не смѣяхъ и да ида при кръста, ме стѣпахъ повече и въ ковачницата! Страхъ ме бѣше. Голѣмъ грѣхъ, отче, голѣмъ грѣхъ!

И той не можеше повече да говори. Падна въ безсъзнание. Кръста намѣрихме. А и той оздраве и вече не пиеше. Всички узнаха въ селото. Искаха да го арестуватъ, но азъ и всички други селяни се застѣпихме за него. Оставиха го. Назначихме го следъ това за прислужникъ въ храма. Нѣколко години минаха отъ тогава, той все се моли. Съ никого почти не говори, само съ мене и все пита, дали ще му прости Богъ. Това е историята му.

Когато свещеникътъ свърши, отъ храма излѣзе старецътъ, запѣти се съ просвѣтнало лице къмъ насъ.

— Знаешъ ли, отче, като се молѣхъ сега, подигнахъ очи къмъ иконитѣ. Всички светии сѣкашъ ме гледаха благо, кротко, а Св. Богородица като че ли ми се усмихваше. Стана ми леко на душата. Товаръ сѣкашъ падна отъ нея. Вѣрвамъ, че Богъ ми е простилъ, а, отче?

— Да! Той на всички, които се каятъ, прощава, иди си почини сега спокойно — отвърна стариятъ свещеникъ.

И бившиятъ ковачъ, обрадванъ, влѣзе въ своята келия при храма.

Йорд. п. Илиевъ.

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ.

Окржжно № 3068 отъ 13 май 1933 год. на Св. Синодъ до Епархийскитѣ началства въ Царството: По събиране сведения и организиране православни християнски дружества.

Ваше Високопреосвещенство,

Св. Синодъ изтъкна вече съ редъ окржжни писма (№ 8772 отъ 3 XI. 1931 година и № 558 отъ 6. II. 1933 година) повелителната нужда да се полагатъ грижи за религиозното и нравствено възпитание на нашата младежъ, което да се извършва подъ надзора на Църквата. Посочи се и най-разумното срдство за постигане на целта — тая младежъ да бжде организирана, по опредѣленъ планъ, въ православни християнски ученически и младежки дружества. Въ нѣкои епархии това вече е сторено, съгласно издаденитѣ за тия дружества уставни и упжтвания. Резултатитѣ сж повече отъ насрдчителни.

За да може Св. Синодъ да има по-точни сведения за развоа на това движение всрдъ младежта у насъ и за да могатъ о време да се взематъ потрѣбнитѣ мѣрки за засилване дейността на ржководителитѣ-деятели между младежта, въ заседанието си на 3 априль т. г. Св. Синодъ реши да приканимъ Ваше Високопреосвещенство да наредите да се дадатъ сведения най-късно до 15 юний т. г. досежно образуванитѣ до сега въ църковната Ви областъ православни християнски ученически и други дружества, споредъ приложения тукъ списъкъ-образецъ.

Желателно е при удобенъ моментъ, сега презъ пролѣтѣта, ръководителитѣ на православнитѣ християнски дружества да бждатъ свикани по отдѣлно на околийски или на общи Епархийски събрания, подъ Ваше или на Протосингела Ви председателство, за да се узнае тѣхната дейность и да имъ се дадатъ потрѣбнитѣ упътвания и насърчения. Тукъ ще могатъ да се узнаятъ прѣчкитѣ, които се срѣщатъ за работата на дружествата, и да се препоръчатъ мѣркитѣ, които трѣбва да се взематъ, за да се създадатъ по-благоприятни условия за тая полезна дейность.

Св. Синодъ намира за необходимо още единъ пжтъ да подчертае повелителния дългъ на епархийскитѣ началства — да положатъ всички усилия, да направятъ потрѣбнитѣ материални жертви, като се назначи специално и достойно лице за бързо и успѣшно организиране на младежѣта въ предѣлитѣ на Богодарованата Ви епархия, като се образуватъ православни християнски дружества въ всички училища — срѣдно-учебни заведения и прогимназии. Времето налага вътрешната мисия на Църквата изобщо да заработи въ това направление съ двойна енергия.

Препоръчваме се и пр.

*Намѣстникъ-Председател на Св. Синодъ:
† Видинский Неофитъ.*

БЕЛЕЖКИ И ОТЗИВИ.

Пакъ охулване. Спомватъ си нашитѣ читатели какъ преди време безсрамно и безочливо бѣ обругана родната църква отъ трибуната на Народното събрание. Това нечестиво деяние бѣ извършено отъ единъ нейнъ дългогодишенъ храненикъ и бившъ духовникъ, който впоследствие напусна нейната свещена ограда, за да отиде въ лагера на безбожницитѣ, та да послужи на *міродержителя тмы вѣка сега*. Нѣмаше нищо чудно въ това, че единъ падналь човѣкъ, намѣрилъ почетно мѣсто въ редоветѣ на комуниститѣ, си позволилъ да си е нападки върху Църквата, но необходимо бѣше какъ се позволи това нѣщо да стане въ залата на Народното събрание. Наистина тогава нѣкои народни представители възразиха на дръзкия комунистъ и достойно защитиха родната църква, но фактътъ си остана фактъ. Комунистическиятъ мароденъ представител си изпѣ пѣсенѣта отъ начало до край и неговитѣ хулни речи противъ Църквата бѣха отпечатани въ дневницитѣ на Народното събрание, а това за комуниститѣ все е успѣхъ.

Недавна бѣхме свидетели на едно друго злодеяние по адресъ на родната църква. Това бѣ недопустимото кошуство въ Севлиево, което потресе цѣлото българско общество и за което писаха всички вестници. Вдигна се и тогава доста шумъ, припомни се на властѣта нейния дългъ да се справи съ злосторницитѣ, но и отъ това нищо не излѣзе. Бурята мина-отмина и се забрави. Отбелязаха се и други случаи на враждебни прояви къмъ Църквата, но ние нѣма да ги изброяваме, като смѣтаме, че тѣ сж известни на нашитѣ читатели. Има, обаче, единъ пресненъ фактъ, който буди голѣмо недоумение и ни напомнюва нѣкои тѣжни събития отъ недалнашното минало, когато свѣтската властъ постави родната църква едвали не въ положение на гонима. Единъ дребенъ прецедентъ — отказътъ на единъ селски свещеникъ да освети партийно знаме, понеже наредбитѣ на Св. Синодъ не позволявали това — далъ поводъ на присѣтствуваще тамъ високопоставено лице,

заемаше най-високъ отговоренъ постъ въ държавата, да обругае на събранието въ седлото „попщината“, като „експлоататорска“. Този случай даде поводъ на нѣкои вестници (вж. в. „Новъ день“ отъ 15 т. м. и в. „Слово“ отъ 27 с. м.) да направятъ своитѣ бележки на високопоставеното лице и да му обърнатъ вниманието, че държавникъ не може да подлага на публично охулване Църквата и да говори, че могло да се мине и безъ нея, когато конституцията е осветила нейното право на представителка на господствуващата въ държавата ни религия.

Намъ не ни се иска да вѣрваме, че фактътъ е станалъ точно тѣй, както го предаватъ вестницитѣ, защото смѣтаме, че когато говори държавникъ на публично мѣсто, той измѣрва думитѣ си, но все пакъ охулване е имало и това не можемъ да не го отбелѣжимъ като недопустимо поддаване на чувствата.

Ние знаемъ, че народътъ ни е благочестивъ и вѣрующъ, че той не е врагъ на своята родна църква, която винаги го е пазила и просвѣщавала, за да го направи творчески факторъ. Знаемъ сжщо, че самъ отъ себе си той никога нѣма да се разколебае въ своята вѣра, но се опасяваме, че това могатъ да сторятъ късогледни интелигенти, които стоятъ по върховетѣ и мислятъ какъ да си нареждатъ партия.

Върху това обстоятелство искаме да обърнемъ вниманието на ония управници, които иматъ по-друго разбиране за ролята и значението на Църквата, а не такова, каквото е било проявено на селското събрание.

Който има уши, нека слуша и си вземе бележка, защото хората говорятъ, че покварата се насажда отгоре.

Нови безумства. В. „София“ отъ 15 т. м. съобщава, че Ц. К. на работническата партия, въ съгласие съ Ц. К. на тайната комунистическа партия въ България, е решилъ да изключи отъ редоветѣ на тая партия едно отъ най-известнитѣ нейни водачи и деятели Асенъ Бояджиевъ, бившъ народенъ представител. Причината за това изключване била съпротивата, която потърпѣвшиятъ оказалъ презъ време на разискванията на едно заседание по въпроса за тактиката на партията спрѣмо полицията. Ц. К. настоявалъ функционеритѣ на партията да се съпротивяватъ на полицията съ оржие, а г. Бояджиевъ възразявалъ, че това би било най-голѣмо безумие. Надделяло мнението на Ц. К. и Ас. Бояджиевъ бива изключенъ. Сега ще очакваме Ц. К. на работнич. партия да приведе въ изпълнение решението за въоръжена съпротива срещу законно установената властъ. Ще очакваме, значи, повторение въ малки размѣри на септемврийскитѣ събития отъ 23-та година.

Пакъ вълнения, пакъ неприятности. Но ние си спомваме какво стана презъ септемврийскитѣ събития. Наивнитѣ редници въ партията бѣха пуснати въ борбата и си ступиха главитѣ, когато се изправи лице срещу лице съ организираната сила на държавата, а водачитѣ отъ Ц. К., които издаваха нарежданията за кръвополития, напуснаха щастливо границитѣ на България и се озоваха въ предѣлитѣ на Съветска Русия, където се настаниха на топли мѣста. При повторение на сжщитѣ събития ние едвали ще можемъ да очакваме други резултати отъ тия, за които току-що споменахме. Ако се поддадатъ на безумнитѣ внушения на Ц. К. проститѣ работници ще опитатъ силата на властѣта, а г-дата отъ Ц. К., сигурно, предварително сж си подготвили работата, за да запазятъ своитѣ кожи.

Нищо друго не учи така добре, както опитътъ. Затуй намъ се иска да вѣрваме, че нещастнитѣ работници, които сж увлѣчени отъ комуниститѣ, приповвайки

си миналото, ще овладяват себе си и не ще се поддават на никакви сатанински внушения.

Но и държавата нека бди.

Въ страната на „рая“. Думата ни е пакъ за Съветска Русия, която нашитѣ комунисти нѣматъ думи какъ да похвалятъ. „Блаженството“ въ тази щастлива страна тѣ не могатъ да обрисуватъ въ 1—2—5—10 вестника, а създадоха цѣла грамада отъ литература, въ която нищо друго не може да прочете човѣкъ, освенъ похвали за Съветска Русия. А сведенията гласятъ, че добре живѣятъ въ Русия само изпитанитѣ комунисти, числото на които едва ли е по-големо отъ 1—2 милиона, тогава когато цѣлото останало 160-милионно население е подхвърлено на поголовенъ тормошъ, мизерия и гладъ. Най-добре тази истина се потвърждава отъ положението на тѣй нареченитѣ *безпризорни* деца. Тѣхното число до преди 10 години бѣше достигнало застрашителни размѣри, но подиръ известно време повечето отъ тѣхъ измрѣха, а останалата малка частъ биде настанена въ трудовитѣ колонии.

Тая година потокътъ на тѣзи нещастни деца наново се засилилъ. Тѣ идвали отъ селата и просто наводнявали градоветѣ на южна Русия. Анкетата установила, че това сж били деца, чийто родители сж били изпратени на заточение презъ есенята, когато бѣха предприети масови претърсвания за скрито жито. Много хиляди бездомни деца наводнили градоветѣ още и поради разпространения гладъ, който превърналъ стотици хиляди селски семейства въ просеци, скитащи отъ мѣсто на мѣсто за каквато и да е храна.

Ето какъвъ е прехвалениятъ „рай“ въ Съветска Русия. Нашитѣ селяни, които на много мѣста въ страната сж се поувлѣкли подиръ измамнитѣ проповѣди на комуниститѣ, трѣбва да си взематъ добра бележка отъ това, за да знаятъ какво ги очаква ако единъ день е сждено и на България да стане съветска република.

ИЗЪ ПЕЧАТА.

Конференцията въ Букурещъ за приятелство чрезъ църквитѣ. Речта на митрополитъ Паисий.

Въ недѣля, 14 т. м., въ 5 ч. следъ обедъ, въ Университетската фондация „Кралъ Каролъ I“ се състоя публично тържествено събрание, устроено отъ ромънския националенъ съветъ, по случай областната конференция на националитѣ комитети на балканскитѣ страни отъ Всемирния съюзъ за международно приятелство чрезъ църквитѣ.

Отъ Гърция сж дошли делегати: о. *Марайтакисъ*, о. *Митилинеосъ* и д-ръ *Цириданнисъ*; отъ България — митрополитъ *Паисий*, д-ръ *Цанковъ* и *Г. Цвѣтиновъ*; отъ Албания — о. *Стелиянъ*, отъ Югославия — епископъ *Викентий*, викарий на сръбския патриархъ и д-ръ *Яничъ*; а отъ Ромъния делегати сж: проф. *И. Г. Испиръ*, проф. *Михалческу* и архимандритъ *Скрибанъ*. — Отъ централния комитетъ сж дошли: г. г. *Аурио*, проф. *Келлеръ*, *Шьонфелдъ*, *Либъ* и *Зерновъ*.

Събранието на фондация „Каролъ“ биде открито отъ проф. *Испиръ*, секретаръ на ромънския националенъ комитетъ, който приветствува делегатитѣ и подчерта, че мирътъ остава единъ идеалъ, къмъ който човѣчеството се стреми по различни пѣтища.

Следъ това се даде думата на българския делегатъ митрополитъ *Паисий Врачански*. *Посрещнатъ и често прекъсванъ съ бурни аплодисменти, Високопреосвещениятъ архиерей, като по-*

здрави балканската конференция въ Букурещъ отъ страна на Българския националенъ съветъ и отъ българския народъ, подчерта традиционното приятелство и въковнитѣ връзки между българския и ромънския народи. Митрополитъ Паисий, който говори на български и речта му биде преведена на ромънски отъ свещеника при българската църква въ Букурещъ о. Георги Димитровъ, припомни крѣвнитѣ жертви на ромънитѣ за освобождението на България и добави: „Народътъ, който заедно съ руситѣ се пожертвува при Гривица за свободата на другъ единъ народъ, не бива и не може да допуска да се коватъ вериги за ново робство! Искамъ да вѣрвамъ, че вѣрни на тия традиции, ромънитѣ ще подкрепятъ винаги всѣка инициатива за свобода, за правда, за хуманностъ и за християнска любовъ“. Той завърши, като увѣри събранието, че българскиятъ народъ, Българската църква, искрено желаятъ да живѣятъ въ миръ съ всички народи, особено съ своитѣ съседи, и ще подкрепятъ винаги свещеното дѣло на мира.

На другия день биде открита конференцията, уредена отъ Стокхолмското движение на практическото християнство, въ университета съ молитва и благословение отъ митрополитъ *Паисий*. — Тази конференция ще продължи два дни.

Следъ това ще почне конференцията на делегатитѣ на православнитѣ църкви отъ Балканскитѣ държави, която ще трае три дни, а следъ това ще се открие конференцията на Младежитѣ християнски дружества отъ Балканскитѣ страни, която ще продължи до 22 май. За тази целъ и председателътъ на *Имка д-ръ Джонъ Мотъ* е вече пристигналъ въ Букурещъ.

(в. „Знаме“ бр. 110).

СЕДМИЧЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ НА СЪБИТИЯТА.

Народното събрание започна дебатитѣ по бюджета. Бюджетътъ възлиза на 5,200,000,000 лева безъ Желѣзницитѣ.

— *Н. В. Царътъ* прие на тържествена аудиенция новоназначения белгийски пълномощенъ министъръ *Кювелие*.

— Правителството направи дипломатически постъпки въ Букурещъ по конфликта на добруджанската граница — убиването отъ ромънски граничари въ българска територия на бѣжанеца *Рачевъ* отъ *Добричъ*.

— Българскиятъ делегатъ на конференцията по разоржаването въ Женева замина да участвува въ общитѣ заседания.

— На гости на Софийската община е кметътъ на Букурещъ г. *Добреску*.

— Съпругата на покойния министъръ *Пешевъ* е внесла 200,000 лв. за фондъ ученически трапезарии въ *Севлиево*.

Гръцкото Народно събрание не взе решение по сжденето на *Венизелосъ*, понеже групата му и той напуснаха Народното събрание. Въпросътъ за сжденето му се отложи за презъ юлий. Народното събрание даде пълномощия да законодателствува кабинетътъ на *Цалдарисъ*.

Малкото съглашение ще почне преговори за стопанска конвенция. Решено е да се устроятъ протестни събрания противъ ревизията на мирнитѣ договори.

Югославянскитѣ военни власти сж почнали провѣрка на пограничното население. Югославянскиятъ

кралъ Александъръ е инспектиралъ строящитѣ се стратегически шосета и желѣзници край българската граница въ Македония.

Германскиятъ канцлеръ Хитлеръ произнесе речта си въ Райхстага. Тя бѣ примирителна. Приема плана Макдоналдъ. Иска пълно равенство за Германия и пълно равенство при разоржението. Речта му е посрещната съ доволство въ Англия и Америка. Само Франция се резервира и гледа подозрително на Хитлера. Германското правителство е започнало стопанскитѣ си и социални мѣроприятия. Наредено е въ германскитѣ църкви да се държатъ молитви за ревизия на Версаилския миръ. М-ръ Гьорингъ е въ Римъ, за да сключи четиристраненъ договоръ за приятелство. Тоя проектъ за пактъ е съобщенъ на четиритѣ велики сили и още се съобщилъ въ Женева. Той ще бѣде основа на разискванията по разоржжаването.

Въ Франция се обсъжда въпросътъ за инфлация. Между Франция и Русия приятелскитѣ връзки се засилватъ и се насочватъ срещу Германия, която ще бѣде дипломатически атакувана.

Проф. Д-ръ Ст. Младеновъ, Речникъ на чуждитѣ думи въ българския езикъ съ обяснения за произхода и състава имъ. София, Придворна печатница, 1932. г. Издание на книгоиздателство „Хемусъ“ 8-о, стр. 1—604. Подвързанъ, цена 80 лв.

Проф. Д-ръ Ст. Младеновъ, който въ университета като редовенъ професоръ е титуляръ на катедрата по сравнително езиковедие и нѣколко години, тъкмо преди да стане университетски преподавател, бѣше преподавателъ въ Соф. духовна семинария, е написалъ и издалъ единъ новъ свой капиталенъ трудъ — „Речникъ на чуждитѣ думи въ българския езикъ“. Авторъ на повече отъ 250 учени трудове, написани на български, руски, нѣмски, френски, литовски и маджарски езици, и познавачъ на множество други езици, г. проф. Младеновъ, следъ като подари на учения свѣтъ своето крупно изследвание *Geschichte der bulgarischen Sprache* (История на бълг. езикъ), сега подарява на българския народъ единъ обширенъ и образцовъ речникъ на чуждитѣ думи. За разлика отъ всички досегашни наши речници, този речникъ не представя само съчетание отъ думи и обяснения, но представя и интересенъ опитъ да се преценява духовната съкровищница отъ представи, понятия, теории, учения и пр., които вѣковната култура на миналитѣ вѣкове и тази на настоящето ни е завещала. Въ речника има прекрасни тълкувания, които едва ли ще се поправятъ на лѣвитѣ политико-обществени течения у насъ, но тѣзи тълкувания, плодъ на голѣма ученостъ, ще влѣзатъ презъ речника въ съзнанието на народа ни, особено на нашитѣ интеллигентни срѣди, и ще дадатъ своя добъръ плодъ.

Ще приведа нѣколко примѣри.

За думата „антихристъ“ г. проф. Младеновъ дава обяснение и накрая добавя: че такъвъ е насловътъ „на едно съчинение отъ душевно-болния нѣмски философъ Фридрихъ Ницше“. За думата „Заратустра“, следъ

историческитѣ справки четемъ: „нѣмскиятъ боленъ философъ Фридрихъ Ницше онаслови едно отъ съчиненията си, въ които нѣма нищо Заратустровско „Тѣй говорѣше Заратустра“. При думата „Марксизъмъ“ четемъ: „учение на нѣмския еврейнъ Карлъ Марксъ (1818—1883); Марксъ е еврейско име — Маркусъ“. При думата „Материализъмъ“ четемъ: „— вещественостъ; лѣжефилософско учение, което смѣта веществото (материята) за основа или сжщностъ на битието“. При „Етически материализъмъ“ четемъ: „— свинска нравственостъ“; учение, което прогласява материалното за целъ на „нравствената дейность“. При думата „Економически или исторически материализъмъ“ четемъ: „чутовно учение на нѣмския еврейнъ Карлъ Марксъ, основателъ на „научния“ социализъмъ и авторъ между другото на книгата „Капиталътъ“; споредъ това учение цѣлиятъ духовенъ животъ на човѣка, наука, изкуство, религия, изобретения, всичко е „надстройка“ върху „економическа“ основа. Тоя материализъмъ не стои твърде далече отъ т. н. „естествено-исторически материализъмъ“, споредъ който мисълта се отдѣля отъ мозъка, както пикочъта отъ бъбрека и за който „човѣкътъ е това, каквото яде“. „Човѣкътъ“ на всички тия видове материализъмъ не е нѣщо много повече отъ обикновена свиня, която яде и се размножава“. При думата „социализъмъ“ — „друговщина“, учение за преобразуване на обществения строй“ и т. н., четемъ още следното: „рѣзка граница и сжщствена разлика между социализъмъ и комунизъмъ нѣма; Карлъ Марксъ, основателъ на „научния“ социализъмъ, е съчинителъ и на комунистическия манифестъ („Манифестъ на комунистическата партия“) и под. Право има Фридрихъ Ницше, когато казва, че социализмътъ или комунизмътъ е нераздѣленъ по-малкъ братъ на деспотизма или тиранията“. Подобни преценки, измѣрени, обосновани върху единъ дълбокъ философско-наученъ миросгледъ, има още много въ речника.

Специално за насъ духовницитѣ речникътъ е цененъ съ своитѣ богати материали изъ областта на религия, църква, християнство, богослужение, догматика, катехетика и пр. и пр. Се така нашироко е погледътъ на автора и върху всички останали области на материалния и духовенъ животъ. Ето защо нѣма да сгрѣша, ако кажа, че този речникъ е въ сжщностъ една малка енциклопедия, защото въ речника не сж пренебрегнати нито естествознанието, нито хуманитарнитѣ науки, нито медицината, нито народния битъ, нито правото и т. н.

Ние най-горещо препоръчваме този прекрасенъ речникъ на нашитѣ читатели.

Прот. Иванъ Гошевъ.

I. У насъ.

Празникътъ на Народнитѣ Просвѣтители въ столицата. Тая година той бѣ особено тържествено отпразнуванъ. На самия денъ въ храма-паметникъ

„св. Алекс. Невски“ — въ северния алтаръ, посветенъ на светитѣ Кирила и Методия — бѣ извършена литургия отъ Негово Високопреосвещенство св. Софийския митроп. г. Стефанъ, въ съслужение съ многобройно духовенство. Въ края на литургията Високопреосвещенъ Стефанъ произнесе великолепа проповѣдь за дѣлото на св. солунски Братя. Въ 10½ часъта, когато площадътъ около храма-паметникъ бѣ вече препълненъ отъ учащата се младежъ, Високопреосвещенъ Стефанъ извърши молебенъ на специално приготвения павилонъ. Присъствуваха министъръ-предс. г. Н. Мушановъ, г-да министритѣ Ал. Гиргиновъ, Ат. Бояджиевъ и Юрд. Качаковъ, началникътъ на гарнизона, представители на двореца, кметътъ г. Х. Орошакъ заедно съ ромънскитѣ гости и др. Следъ речъта, която въ края на молебена произнесе г. Цв. Стояновъ, учителъ въ I мъжка гимн., хърътъ на Музик. академия изпѣ химна на св. Кирила и Методия, а подиръ това почна манифестацията на учащитѣ се по площада и булев. „Царь Освободителъ“, начело на министритѣ и другитѣ официални лица, които спрѣха предъ Военния клубъ. Тротоаритѣ бѣха препълнени отъ граждани, които съ трепетна радостъ гледаха, какъ учащата се младежъ отъ всички столични училища, съ музика и пѣсни, въ продължение на три часа манифестираше своята любовъ къмъ родината, славейки паметта на роднитѣ светци. Дефилирането свърши следъ 2 часъта. Подиръ обедъ въ всички училища имаше забави.

Тѣхни Величества въ Търново. Сутринта на празника Св. Кирилъ и Методий Т. В. Царътъ и Царицата, придружени отъ князь Кирилъ и княгиня Евдокия, пристигнали въ Търново, сърдечно посрещнати и акламирани отъ гражданството. На площадъ Маринополе Негово Високопреосвещенство св. Търновскиятъ митрополитъ г. Филипъ извършилъ молебенъ, на който присъствували Царътъ и Царицата съ светитѣ си. Неопикуема била радостта на търновчани.

Министърътъ на Нар. просвѣщение и Върочение въ срѣднитѣ училища. Министърътъ на Народното просвѣщение г. Д-ръ Ат. Бояджиевъ е приелъ на 19 т. м. една делегация отъ Българския женски съюзъ „Любовъ къмъ Родината“, която е помолила г. министра да се предвиди въ програмата на срѣднитѣ учебни заведения предметътъ Върочение, който да бжде задължителенъ за всички ученици. Г-нъ министърътъ е обещалъ на делегацията своята пълна подкрепа, като я е увѣрилъ, че Върочение е предвидено и въ новата учебна програма, която ще бжде въведена следъ изменение закона за Народното просвѣщение.

Бюджетътъ на Българската православна църква за фии. 1933/1934 год., миналъ презъ Министерския съветъ и бюджетарната комисия, вече е приетъ отъ Нар. събрание на първо и второ четене въ сжщия размѣръ, който и миналата година.

Осветенъ храмъ. На 21 т. м. Негово Високопреосвещенство св. Ст. Загорскиятъ митрополитъ г. Павелъ е осветилъ новопостроения храмъ въ с. Стражаръ, Чирпанска околия, посветенъ на св. Кирила и Методия.

Паметникъ на възраждането „Отецъ Паисий“. На 15 т. м. се е образувалъ въ гр. Станимака общограждански комитетъ, подъ председателството на директора на гимназията и участието на началника на гарнизона, Архиерейския намѣстникъ, председателя на общогражданската дружба, председателя на търговското дружество, председателя на занаятчийскитѣ сдружения, почетния председателъ на туристическия

съюзъ, за постройка въ града, на площадъ „Тракия“, паметникъ на възраждането „Отецъ Паисий“.

Даръ отъ Св. Синодъ. Св. Синодъ е отпусналъ 30,000 лв. помощъ на посмъртната каса при Съюза на служителитѣ по ведомството на Българската православна църква.

Учителитѣ и партийнитѣ борби. Министерството на Народното просвѣщение е издало окръжно, съ което, като констатира, че нѣкои учители вземали активно участие въ партийнитѣ борби, което е строго забранено отъ закона за народното просвѣщение нарежда до окръжнитѣ училищни инспектори да донасятъ за всички учители партизани, които щѣли да бждатъ наказвани.

Редакционни. Умоляватъ се всички частни абонати, въ страната и въ чужбина, които не сж изплатили абонамента си за 1932 год. да сторятъ това въ най-непродължително време. Въ противенъ случай ще спреъмъ изпращането на вестника.

II. Въ чужбина.

Цариградската църква. Споредъ в. „Пантеносъ“ (бр. 17, 1933 г.), австралийскиятъ гръцки митрополитъ Тимотей, който се намира подъ вѣдомството на цариградската църква, напоследъкъ билъ посетилъ Нова Зеландия, дето е извършилъ служба въ англиканската църква „Св. Петъръ“ въ Уелингтонъ и благословилъ народа. Презъ време на службата митрополитътъ държалъ слово, въ което обяснилъ мисията си въ Австралия, повѣрена му отъ цариградския патриархъ Фотий II. „Ние се намираме сега, казалъ митрополитътъ, въ пълненъ контактъ съ сестрата англиканска църква, която отдавна считаме за крайно приемна и посветена въ истинитѣ на християнството. Дано всесилниятъ и великъ Богъ благоволи да приеме, щото всички заедно да се срещнемъ около Неговия св. Престолъ като едно цѣло и нераздѣлимо семейство“. Сжщиятъ посетилъ нѣкои по-видни семейства отъ посомитѣ си въ Нова Зеландия и останалъ много доволенъ отъ всичко онова, което можалъ да види тамъ. Той съ специаленъ докладъ уведомилъ цариградския патриархъ за положението на православитѣ тамъ.

Иерусалимската църква. Споредъ в. „Пантеносъ“ (бр. 17 отъ 1933 г.), на Цвѣтоносна недѣля католицитѣ въ гр. Иерусалимъ били направили голѣма и тържествена лития за по-свѣтло отпразднуване започването на свещената година, обявена отъ римо-католичкия Папа. За тази цель римо-католичкия патриархъ на гр. Иерусалимъ отправилъ позивъ къмъ клира и населението на епархията си, призовавайки ги да взематъ участие въ едно религиозно тържество, преминавайки съ лития пѣтя, който е изминалъ Спасителътъ презъ време на своето триумфално влизане въ гр. Иерусалимъ и иерусалимския храмъ. Въ недѣля сутринта народътъ изпѣлнилъ височинитѣ на Елеонската планина. Тържеството започнало да потегля отъ градината на францисканцитѣ. Народътъ държалъ въ ржцетѣ си фичикови клончета, а възпи аницитѣ на разнитѣ семинарии пѣли на латински, арабски и арамейски пѣснитѣ, които еврейскитѣ деца пѣли на Спасителя преди 1900 години при Неговото триумфално слизане въ Св. Градъ.

Сръбската църква. Едно отъ по-важнитѣ решения, взети напоследъкъ отъ страна на Сръбската църква, пише в. „Пантеносъ“ (бр. 17 отъ 1933 г.), е назначаването на православенъ митрополитъ въ гр. Загребъ, хърватско, вторъ градъ по голѣмина и значение въ цѣла Югославия. Този градъ е центърътъ на католическия елементъ въ Югославия. Назначаването на

православен митрополитъ въ този градъ има значение и е въ връзка съ увеличаващото се отъ день на день влияние на папската църква въ Бѣлградъ, дето се намира папски нунций и епископъ на римо-католичката църква. Въ едномѣсечен срокъ отъ назначаването на православния митрополитъ въ Загребъ съобщил се, че униятскиятъ архиепископъ въ Хърватско, чиято епископска катедра презъ последнитѣ три вѣка се намирала въ едно малко провинциално градче, щѣлъ да бѣде сега премѣстенъ въ гр. Загребъ за засилване позициитѣ на римо-католичкото паство тамъ.

Органътъ на Александрийската патриаршия за Българската църква. Споредъ сведения изъ България, пише в. „Пантеносъ“ (бр. 16 отъ 1933 г.), пропагандата, водена отъ комуниститѣ противъ религията, тамъ се засилвала отъ день на день. Характеренъ фактъ за този случай е и обстоятелството, че днесъ въ България се издаватъ 43 комунистически периодически списания. Методитѣ, внесени отъ съветска Русия въ България, проникнали и приложени въ училищата, предизвикали много силни и люти протести отъ страна на религиозни дружества и корпорации, както и патриотически организации. Понеже обектътъ на съветската пропаганда била младежътъ, Българската църква била устроила напоследъкъ тамъ „Младежка седмица“, когато всѣки день почти имало сказки, речи и конференции за засилване религиозното чувство. Въ разни мѣста и центрове на София разни църковни оратори държали много сказки, които по радиото били слушани въ всички почти мѣста на страната. Презъ страстна седмица новооснованата организация на „Интелигентнитѣ християни и на църковнитѣ учени“ била раздала 100,000 брошури за борба противъ атеистичната пропаганда на комуниститѣ. Тази организация се счита за една отъ по-важнитѣ и добре устроени организации въ България, която работила изрядно полезно въ страната. Приетиятъ и приложенъ въ този важенъ случай методъ за борба противъ убийствената за душата на младежътъ безбожническа пропаганда отъ страна на тази християнска организация съставлява една прѣка християнска апологетика вмѣсто полемика противъ комуниститѣ.

Изобщо въ България се взиматъ много и различни мѣрки отъ страна на Българската църква и разнитѣ християнски организации за борба противъ комуниститѣ и комунистическата пропаганда срещу религията.

ВЕСТИ ИЗЪ НАУКАТА И ЖИВОТА.

Най-голѣмитѣ градове въ свѣта. Съ увеличаване изобщо на населението въ разнитѣ държави уголъмяватъ се и тѣхнитѣ градове. Само нѣкои градове, поради политически и административни промѣни, правятъ изключение въ това отношение, т. е. не се уголъмяватъ, а ставатъ по-малки, но затова пъкъ други градове поради сжитѣ промѣни твърде много се уголъмяватъ.

Преди голѣмата война, въ 1914 год., въ цѣлия свѣтъ имаше всичко 15 града съ население повече отъ милионъ. А сега такива градове наброяватъ вече 29: въ Европа — 12, въ Америка — 7, въ Азия — 7, въ Австралия — 2 и въ Африка — 1.

Населението на Цариградъ, който преди войната броеше 1,200,000 жители, е спаднало до 600,000. Намаляло е сжщо така населението на Виена, Токио, Кантонъ и Ханкоу. Затова грамадно увеличение на населението се забелязва въ Москва (съ повече отъ милионъ), Бирмингамъ (съ 500,000), Милано, Прага и Шанхай.

Споредъ последнитѣ статистически данни най-голѣмитѣ градове днесъ броятъ население: Нью-Йоркъ — 9,000,000, Лондонъ — 8,260,000, Парижъ — 4,930,000, Берлинъ — 4,340,000, Чикаго — 3,330,000, Москва — 3,000,000, Шанхай — 2,700,000, Петроградъ — 2,400,000, Осаки — 2,450,000, Буенос-Айресъ — 2,150,000, Токио — 1,950,000, Виена — 1,840,000, Детроитъ — 1,570,000, Рио-де-Жанейро — 1,470,000 и т. н.

Война между млѣкари и полиция. Въ Америка ставатъ странни работи. Преди две седмици властитѣ въ щата Висконсинъ решили да се намали цената на млѣкото. Въ отговоръ на това решение млѣкаритѣ чифликчи отъ своя страна решили да не носятъ въ градоветѣ млѣко, докато не се повиши цената. Миналата седмица чифликчиитѣ-млѣкари излѣли въ рѣката 60,000 литри млѣко. Властътъ, за да попрѣчи на понататъшното унищожение на млѣкото и да конфискува онова, което останало, мобилизирила голѣма частъ отъ полицията.

Между тълпата чифликчи, на брой повече отъ 1,000, и полицията, която наброявала 350 души, се завързало настояще сражение, въ което били пуснати въ ходъ гумени бастуни и бомби съ сълзотеченъ газъ. Победа одържала властътъ. Повече отъ 100 души били ранени, но нараняванията не били сериозни. Арестувани били 50 души.

КАМБАНИ

При намалени конкурентни цени.

Всѣки може да използва при дипломиранитѣ столични камбанолѣяри **Стоянь Д. Алексиевъ Синове.**

ул. „Хубава Грозданка“ № 24 — София.

1—30—1

Обявление № 12.

Църковното настоятелството при храма „Св. Николай“, гр. Ст. Загора, обявява, че втората енория при храма е вакантна.

Кандидатитѣ трѣбва да иматъ висше и въ краенъ случай сръдно богословско образование. Сжитѣ трѣбва да се явятъ въ храма на пѣние и проповѣдь.

Срокътъ за подаване документитѣ въ св. Ст.-Загорска Митрополия единъ месецъ отъ публикуване на настоящето.

гр. Ст.-Загора, 20. V. 1933 год.

Отъ настоятелството.

3—50—1